energiavirasto

Energiaviraston lausunto HE 324/2022

Talousvaliokunnan kuuleminen 7.2.2023

Jani Kostiainen, Energiavirasto

Reilua energiaa

Yleiset kommentit esityksestä

- Energiavirasto pitää tärkeänä, että erityisesti heikoimmassa asemassa olevia kuluttajia tuetaan tilapäisesti nyt meneillään olevan energiakriisin kaltaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa.
  - Tukimenettelyjen tulee olla kevyesti ja nopeasti toimeenpantavissa ilman että ne aiheuttavat kohtuutonta hallinnollista taakkaa ja tuen tulisi kohdistua sitä eniten tarvitseville
  - Energiakriisi on koskettanut eri asiakkaita eri tavoin. Osalla asiakkaista sähkölaskut ovat nousseet huomattavasti, osalla tilanne ei esimerkiksi määräaikaisen sopimuksen vuoksi ole vaikuttanut juuri ollenkaan.
  - Energiavirasto kuitenkin ymmärtää, että vaihtoehtoisen järjestelyn toteuttaminen (esim. viranomaismaksatuksin) tulisi olemaan haasteellista ja aiheuttaisi huomattavia viiveitä.
- Energiaviraston kannalta keskeisimmät lakiehdotukset koskevat takautuvasti maksettavasta sähköhyvityksestä annettavan lain 5, 6 ja 7 §:ssä sekä sähkölaskujen maksuajan pidentämisestä ja sähköyhtiöiden maksuvalmiuden tukemisesta annettavan lain 4, 5 ja 12 §:ssä.
  - Virasto esittää seuraavaksi viraston keskeisimmät huomiot ja muutosehdotukset hallituksen esitykseen. Energiaviraston huomioita on tarkemmin avattuna Energiaviraston laatimassa kirjallisessa lausunnossa.

Laki takautuvasti maksettavasta sähköhyvityksestä 6 ja 7 §

- Lakiesityksen 7 §:n mukaisesti sähköyhtiön ajautuessa konkurssiin tai lopettaessa toimintansa vastaa Energiavirasto hyvitysten maksattamisesta.
  - Tilanteen toteutuminen on epävarmaa, mutta toteutuessa olisi virastolle erittäin haastava
  - Energiavirastolla ei ole olemassa tietojärjestelmää eikä valmiita prosesseja tällaisen asian käsittelyyn
  - Edellyttää uuden tietojärjestelmän rakentamisen hyvitysten käsittelyyn sekä lisää henkilöresursseja
  - Hakemusten käsittelyaika olisi useita kuukausia, riippuen pitkälti yhtiön koosta.

  Lakiesityksen 6 §:n mukaan Energiavirastolle säädetään velvoite valvoa ja ratkaista mahdolliset virheet hyvityksen maksamisessa.
  - Säännös kattaa tilanteet koskien kokonaan maksamatta jättämistä sekä tilanteet jossa on kyse virheellisestä summasta.
  - Virheen korjaaminen itse hyvityksen sisällöstä olisi Energiavirastolle täysin uusi tehtävä; nykyisellään Energiavirastolla ei toimivaltaa ratkaista mahdollisia sopimusoikeudellisia riita-asioita esimerkiksi laskujen oikeellisuudesta.
  - Tehtävästä aiheutuu huomattavaa työtaakkaa Energiavirastolle – Intressi valittaa Energiavirastolle mahdollisista virheistä voidaan katsoa olevan huomattava ottaen huomioon asian merkittävyyden asiakkaille.

Laki takautuvasti maksettavasta sähköhyvityksestä 5 §

- Säännöksellä säädetään poikkeus laissa esitettyyn määräaikaan hyvitysten maksattamiselle.
  - Energiavirasto voi myöntää enintään 3 kuukauden lisäajan tietojärjestelmistä johtuvista syistä hyvitysten maksattamiselle.
  - Lisäaikaa myönnetään hakemuksesta – Odotettavissa huomattava määrä hakemuksia perustuen aiemman lausuntokierroksen lausuntoihin.

Energiavirasto pitää lisäystä lähtökohtaisesti tarpeellisena.

- Mahdollistaa sähköyhtiöille tietojärjestelmien huolellisen käyttöönoton – vähentää mahdollisesti myös mahdollisia virheellisyyksiä hyvitysten maksattamisessa.
  - Hyvitysten maksaminen asiakkaille kuitenkin viivästyy.
- Energiaviraston työmäärä kasvaa myös hakemusten käsitellyn vuoksi.